

Høgskolen i Østfold

EKSAMEN

Emnekode: SFBR1003	Emne: Rettslære
Dato: 28. mai 2014	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 15.00
Hjelpemidler: Norges lover Andre lovsamlinger uten kommentarer Særtrykk av lover og forskrifter	Faglærer: Stein Viken
Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 5 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. Oppgavesettet består av 11 oppgaver, ett med delspørsmål. Samtlige spørsmål skal drøftes og besvares.	
Sensurdato: 20. juni 2014 Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb senest 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

EKSAMEN I RETTSLÆRE

I henhold til rammeplanen for treårig revisorutdanning av 2005

«Gammel ordning» - (15 sp)

Onsdag 28.05.2014

Kl 09.00 – 15.00 (6 timer)

Oppgavesettene består av samlet 11 spørsmål, ett med delspørsmål, 4 sider inklusive denne siden.

Tillatte hjelpemidler:

Norges lover, andre ukommenterte lovsamlinger, særtrykk av lover og forskrifter.

Hvis oppgavene er ufullstendige eller uklare, må du selv ta nødvendige forutsetninger.

Forutsetningene bør gå klart frem av besvarelsen.

Samtlige spørsmål skal drøftes og besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Ektefellene Anne Larsen og Jan Johansen etablerte i januar 2011 rådgivningselskapet Økonomirådgivning AS (heretter også kalt ØAS). Styret i selskapet besto av tre medlemmer. Foruten Anne og Jan; Peder Ås som styreleder. Peder drev egen virksomhet som bedriftsrådgiver. En del av hans oppgaver var å påta seg styreverv.

ØAS hadde behov for nye lokaler. I styremøtet ble Peder gitt fullmakt til å undersøke markedet for egnede kontorlokaler. Peder ble kjent med at Lars Holm, som eide en forretningsgård i Lillevik, hadde til leie lokaler som ville passe godt for ØAS. Lars tilbød ØAS en leieavtale på 5 år for en leie 25 % under markedsleie for tilsvarende lokaler. Men - sa Lars (og dette var fredag): «Dette forutsetter at jeg får endelig bekreftelse senest innen mandag kl. 12.00». Grunnen til at Lars ønsket svar så snart, var at han hadde en annen aktuell leietaker. Fredag ettermiddag sendte Peder følgende e-post til Lars: «Det er OK.» I løpet av fredag kveld og lørdag formiddag prøvde Peder forgjeves å komme i kontakt med Anne og Jan. De var i helgen reist til fjells på familiens hytte hvor det hverken var strøm eller mobiltelefondekning. Lørdag ettermiddag sendte Peder følgende e-post til Lars: «Er det ok om fristen for svar forlenges til tirsdag kl. 12.00»? Lars svarte umiddelbart: «Nei. Dersom jeg ikke får svar innen mandag kl. 12.00 leier jeg lokalene ut til andre.» Peder svarte til dette i ny e-post: «Økonomirådgivning AS vil leie lokalene. Jeg skal bare få dette bekreftet av Anne og Jan.» Etter dette sendte Lars en siste e-post til Peder: «Ok. Da gir jeg beskjed til den andre aktuelle leietakeren at lokalene er leid ut».

Anne og Jan kom tilbake fra hytta først om ettermiddagen mandag. Peder fortalte da om leie av nye lokaler. Anne og Jan ville ikke godta dette. De ville heller fortsette virksomheten i de gamle lokalene, og mente at det ikke var inngått bindende avtale mellom ØAS og Lars. Lars var ikke enig i dette og mente at det var inngått bindende leieavtale. Dette bestred ØAS v/Anne og Jan. For det første mente de at det overhode ikke var inngått noen bindende avtale mellom ØAS og Lars. Dernest mente

de at Peder ikke under noen omstendigheter hadde adgang til å inngå leieavtale på vegne av ØAS. Endelig mente de at om bindende leieavtale var inngått, hadde ØAS anledning til å gå fra avtalen.

Spørsmål 1.

Er det inngått bindende avtale mellom Økonomirådgivning AS og Lars om leie av kontorlokaler?

Forutsett at bindende leieavtale var inngått mellom ØAS og Lars og at ØAS flyttet inn i de nye lokalene. Anne og Jan mente at nye kontorer krevde nytt inventar. I tillegg ønsket de å kjøpe en brukt el - bil som skulle brukes i virksomheten i forbindelse med kundebesøk. Men de hadde også bruk for bilen til privatkjøring - kjøring til og fra arbeid, privat handling om ettermiddagen, helgeturer o.l. Bilen skulle likevel kjøpes av ØAS og det var på det rene at det meste av bilbruken var knyttet til virksomheten i ØAS. For å kjøpe nytt inventar og el-bil tok ØAS opp lån i Lillevik bank på kr. 250.000. Banken ønsket sikkerhet for lånet, men aksepterte at sikkerheten kun ble tatt i eiendeler som ble anskaffet for lånet. Lånet ble utbetalt ØAS, og inventar og bil ble kjøpt.

Spørsmål 2.

- a. Hvilken pantesikkerhet kan banken etablere i det nye inventaret og den nye elbilen?
- b. Hvordan etableres rettsvern for sikkerheten i inventaret og bilen?

Spørsmål 3.

Hvilken kontraktsrettslig lov regulerer kjøp av bilen?

El - bilen ble kjøpt av Bruktbil AS. Daglig leder i selskapet var Ole Vold. Ole var også eneste aksjonær og enestyre i selskapet. Bilen var 5 år gammel og viste en kilometerstand på kjørte 50.000 km. Prisen var kr. 100.000. Ole opplyste at bilen var i vanlig god stand og at den kunne kjøre ca 100 kilometer med nyladet batteri. Hverken Anne eller Jan hadde noen faglig kjennskap til el - biler. Det opplyste de Ole om. De undersøkte derfor ikke bilen før kjøpet, og heller ikke etter leveringen. Kort tid etter overtakelse av bilen oppsto det feil med bakhjulsoppheng, samtidig som motoren hadde en tendens til å stoppe etter kjørte 50 km. Batteriet måtte lades for å kunne kjøre videre. Anne og Jan kontaktet en felles venn som hadde rede på el - biler. Han oppdaget at batteriet i bilen var nesten defekt. Nytt batteri kostet kr. 30.000. I tillegg oppdaget han at bakhjuloppheng på bilen var skadet på grunn av påkjørsel. Karosseriet til bilen var reparert, men ved nøyere undersøkelser kunne på undersiden av bilen sees «sveisesøm» med tydelige rustdannelser. Reparasjon av bakhjulsoppheng og rustdannelsene ville koste kr. 40.000. Anne og Jan mente at feil og mangler ved bilen, samt manglende opplysninger om kollisjonsskaden, ga dem rett til å gå fra avtalen om kjøp av bilen.

Ole bestred dette og mente at noen feil og mangler med en 5 år gammel bil måtte forventes. Samtidig opplyste Ole at heller ikke han hadde kjennskap til den tidligere kollisjonsskaden. El - bilen hadde han mottatt for salg få dager før Anne og Jan kjøpte bilen. Ole hadde ikke undersøkt bilen før den ble solgt videre. Ole mente at han heller ikke hadde noen plikt til dette før bilen ble videresolgt.

Spørsmål 4.

Har Økonomirådgivning rett til å gå fra avtalen med Bruktbil AS?

Forutsett at ØAS har rett til å gå fra avtalen.

Bruktbil AS hadde imidlertid ikke penger til å tilbakebetale kr. 100.000 (den betalte kjøpesum) til ØAS. Selskapet var i realiteten insolvent. ØAS hevdet da at Ole personlig var pliktig til å betale beløpet på grunn av klanderverdig adferd som selger. Dette bestred Ole. Han viste til at bilen var solgt av Bruktbil AS, og at aksjonærene i aksjeselskap ikke var forpliktet overfor selskapets kreditorer. Ole mente at det heller ikke på annet grunnlag kunne utledes at han var personlig ansvarlig for kravet.

Spørsmål 5.

Er Ole personlig ansvarlig for kravet Økonomirådgivning AS har mot Bruktbil AS?

Anne og Jan ble etter hvert misfornøyd med Peder som medlem av styret og styreleder i ØAS. De krevde derfor at Peder måtte tre ut av styret. Peder mente at han hadde rett til å delta i styret styreperioden ut (2 år). Dessuten mente han at Anne og Jan måtte ha saklig grunn for å kreve at han skulle tre ut av styret. Han mente også at avgjørelsen ikke kunne treffes av Anne og Jan.

Spørsmål 6.

Har Anne og Jan rett til å kreve at Peder trer ut av styret i Økonomirådgivning AS?

Like etter at Anne og Jan hadde etablert Økonomirådgivning AS, utførte de et oppdrag for Nils Nilsen. Han drev maskinentreprenørvirksomhet som enkeltpersonforetak. Faktura på kr. 50.000 med forfall 15. februar 2011 ble sendt Nils. Fakturaen ble ikke betalt. Etter flere purringer uten at Nils betalte, skaffet ØAS tvangsgrunnlag for kravet (gjennom dom i forliksrådet), og den 1. februar 2014 ble det tatt utleggspant for kravet i en fast eiendom Nils eide. Utleggspantet ble tinglyst samme dag. Eiendommen var verdsatt til kr. 1 million. Nils betalte heller ikke kravet til ØAS etter at utlegg ble tatt. ØAS v/Anne og Jan vurderte å begjære Nils konkurs på grunn av den manglende betaling. De foretok undersøkelser om hvordan Nils' økonomi egentlig var og fant ut at Nils hadde en usikret gjeld på kr. en million i tillegg til to krav på kr. 850.000 og kr. 75.000 som var pantsikret i den faste eiendommen med prioritet foran ØAS sitt krav. I tillegg var Nils uten inntekt - ut over offentlig støtte - på grunn av sykdom. Anne og Jan mente likevel at det var mest fornuftig å vente noe med å begjære Nils konkurs. ØAS begjærte Nils konkurs den 5. mai 2014.

Nils erkjente at han ikke hadde likvide midler til å betale kravet, og at han heller ikke hadde utsikt til fremtidige inntekter tilstrekkelig til å betale kravet. Han erkjente også at hans gjeld i tillegg til de pantsikrede kravene utgjorde samlet kr. 1 million. Likevel mente Nils at det ikke var grunnlag for å ta konkursbegjæringen til ØAS til følge.

Spørsmål 7 .

Er det grunnlag for å åpne konkurs hos Nils etter konkursbegjæringen til Økonomirådgivning AS?

Forutsett at det ble åpnet konkurs hos Nils den 10. mai 2014 og at advokat Ole Bolle ble oppnevnt som bostyrer.

Ole mente at utlegget til ØAS måtte omstøtes. Han mente også at kravet til ØAS mot Nils var foreldet og derved ikke kunne godkjennes som krav i boet.

Spørsmål 8.

Kan utlegget til Økonomirådgivning AS omstøtes?

Spørsmål 9.

Er kravet til Økonomirådgivning AS mot Nils foreldet?

Anne og Jan hadde felleseie. De bodde i en felles bolig som de hadde kjøpt etter at ekteskapet ble inngått. Anne hadde grunnbokshjemmel til boligen. Jan hadde pådratt seg personlig skattegjeld etter salg av fast eiendom som han eide personlig. Skattekravet var forfalt til betaling. Skatteoppkreveren i Lillevik kommune var Lise Johansen, søster til Jan. På skatteoppkreverkontoret var ansatt fem andre personer, og Lise var overordnet disse. For å sikre skattekravet ønsket skatteoppkreverkontoret å ta utlegg i boligen som Anne hadde grunnbokshjemmel til. Anne og Jan bestred at det kunne tas utlegg i boligen siden Anne var registrert som eier. Dessuten mente de at Lise som skatteoppkrever og de ansatte på skatteoppkreverkontoret, var inhabile etter forvaltningslovens regler til å gjennomføre utleggsforretningen.

Spørsmål 10.

Kan det tas utlegg i boligen for å sikre skattekravet mot Jan?

Spørsmål 11.

Er Lise og de andre ansatte på skatteoppkreverkontoret inhabile etter forvaltningsloven til å gjennomføre utleggsforretningen?